

bratovščino vrlo prikupuje, rožni venec sam pa s pravo pobožnostjo in z velikim duhovnim pridom moliti uči. Da bi knjižica le našla pôt v vsako krščansko družino, rožni venec pa postal vèz, katera jo objema in veže na veliko božjo družino, sveto katoliško cerkev!

Dodali smo knjigi ob koncu še rožnovenske pesmi iz cerkvenih dnevnic, katere je poslovenil pesnik č. g. A. Hribar, in pa najnovejšo okrožnico sv. očeta Leona XIII. o rožnem vencu. Kdor želi ta molitvenik prejeti lepo izvirno vezan v platno z rdečo obrezo, naj dodá 40 kr., kdor pa v usnje z zlato obrezo, dodaj 60 kr.

3. »Poljedelstvo«. I. del. Ta knjiga, ktere I. del je že dogotovljen ter obsega 9 pól z mnogimi slikami, bode gotovo dobro služila našim poljedelcem, zanimala pa tudi druge.

4. »Srbi in Bolgari.« Kmalu izgotovimo tudi to knjigo, ki bo olepšana z mnogimi podobami.

5. »Slovenske Večernice v pouk in kratek čas.« 50. zvezek. To bodo najobširnejše »Večernice«, kar jih je kedaj izdala Mohorjeva družba. Prinesle bodo obširno povest iz družinskega življenja: »Boj za pravico«, katero je spisal Fr. J. Milovršnik.

6. »Koledar družbe svetega Mohorja za navadno leto 1898.« Ravnokar sestavljamo berilo zanj, in seveda želimo, da bi bilo raznovrstno in zanimivo. Zato pa prosimo vsestranske podpore naših gg. pisateljev, zlasti priznanih pripovedovalcev in pesnikov. Vsakoletni »obolus« je od vsakega pisatelja si družba poželuje tako, kakor lačni človek vsakdanjega kruha.

Da bomo mogli pričeti z imenikom o pravem času in tudi zvedeli število knjig, koliko jih imamo natisniti, prosimo, da se nam pošljejo vpisovalne pôle gotovo do 5. marcija. — Konečno vse častite družnike prijazno opomnimo na družbina določila, da se le tisti šteje za družnika, ki o pravem času, t. j. do 5. marcija, družbi pristopi in da morajo neudje za letne knjige plačati kakor po knjigarnah 3 gld. 50 kr. Posamezniki, ki knjige posebej sprejemajo, morajo dodati 20 kr. za upravne troške pri razpošiljavi knjig. Bog blagoslovi skupno naše delo v gmotni in dušni prospeh slovenskega národa!

V Celovcu, dné 25. januvarija 1897.

Odbor.

Gospodarske stvari.

Kmetje, pozor!

Po sklepu osrednje komisije za uravnavo zemljiškega davka in po sklepu deželne komisije za revizijo zemljiško-davčnega katastra se je sestavil nov vrstlini tarif čistih dohodkov od oral na Štajerskem, ter se poslal občinam na pogled.

Iz tega vrstilnega tarifa je razvidno, za koliko se je čisti zemljiški dohodek v kakem okraju znižal. Črne številke kažejo prejšnji, rdeče pa novi vsled revizije nastavljeni dohodek. V obče se je čisti dohodek znižal, tako n. pr. v mariborskem okraju za 40.000 gld., približno toliko, kolikor znašajo okrajno-zastopne doklade. Pri goricah je padel skoro za polovico. Ta zasluga gre našem vrlemu poslancu in dež. odborniku gosp. Robiču.

Tudi po drugih okrajih se je v obče čisti dohodek znižal, zato bo tudi manjši zemljiški davek. Ako pa kdo meni, da v njegovem okraju je tudi novo odločeni čisti dohodek še previsok, utegne si še zdaj pomagati. Kajti zoper na novo odločeni čisti dohodek mogoč je do dné 28. februarja rekurz na deželno komisijo za revizijo zemljiško-davčnega katastra v Gradcu. Pravico rekurza pa imajo le občine, potem iz občinske zveze izločene graščine in tisti posestniki, ki plačujejo

najmanj šesti del vsega zemljiškega davka v občini. Torej župani in kmetje, pozor!

Obč. predstojniki, ganite se vendar!

Dne 28. februarja poteče obrok za reklamacije proti tarifom, ki jih je sklenila deželna komisija in ker so se tarifi premalo znižali, je potrebno, da občine nemudoma protestirajo.

V mariborskem okraju je tak-le tarif:

Travniki:				
	I.	II.	III.	IV.
poprej: gld.	24:50	18:50	17:—	9:50
zdaj: »	17:—	17:50	16:—	9:—

Njive:				
	I.	II.	III.	IV.
poprej: gld.	17:50	14:50	8:50	4:75
zdaj: »	16:—	13:—	7:75	4:25

Za vinograde se je znižalo 40:9 %. Pritožbe naj bi se nekako tako-le napravile:

Visoka deželna komisija za uravnavo zemljiškega davka

v Gradcu.

Podpisana občina se pritožuje, da so se davčni tarifi za njive in travnike premalo znižali, ker pri sedanjih gospodarskih razmerah in slepo nizki žitni ceni ne prinašajo toliko čistega dohodka, kakor je v tarifih razglase, in zato prosimo, da se vsaj pri njivah in travnikih tarifam vsaj še za 20% znižajo.

Županstvo N.... dne 1897.

(L. S.)

N. N., župan.
N. N., obč. svet.
N. N., obč. odb.

Sejmovi. Dne 22. februarja v Braslovčah, pri Sv. Filipu v Veračah in na Teharih. Dne 24. febr. v Arvežu, Kozjem, Ločah, Rogatcu, na Laškem, Vidmu, v Vildonu in Slov. Bistrici. Dne 25. febr. v Sošanju in na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Dopisi.

Z Dobrne pri Celju. (Nemska gostija.) Dne 20. prosinca je bila krasno okinčana naša farna cerkev; bila je namreč poroka novega zdravnika radgonskega, g. Kamniker-ja z gđe. Kristino Orosel-ovo. Naši mladeniči so ugibali že več tednov poprej, kako naj spodobno in povoljno proslavijo nek daj slovensko, marsikomu prav »dobro« znano rodbino največjega bogataša dobrnskega, ki je vsem faranom »podpora« in prvi »gmeinde-rot« v našem slovenskem obč. odboru. In kaj so ukrenile te pametne glavice? Sinovi sicer zavednih slovenskih kmetov Božnika in Plačan-a, kakor tudi Blažičev in celó Brezlanov sin so postavili velikansk slavalok tik občinske hiše v čast novoporočencema. Izza slavaloka so vihrale zastave, posebno dve trobojnici, kateri so si pa omenjeni fantje najbrže naročili naravnost iz blaženega »rajha«. Tudi ona tri dekleta, ki ste darovale dve noči in dva dneva ter spletale vence za slavalok, smete ponosne biti na svoje delo! — Da, pač res se je mogel oni mladenič, ki je prišel iz Šaleške doline obiskat svojega znanca in videl to vaše delo, začuditi: »Ali so že izgubili vso domoljubnost ti mladiči, da napravijo tako šramoto svoji fari zavoljo nekaj krvavih krajčerkov in nekaj požirkov vina?!« — Toda čast vsem drugim fantom, ki niso hoteli sodelovati, češ, svoje domovine pa ne bomo prodali, naj nam še ponuja znani »Südmarkovec« kolikor hoče! Tudi zavednih Slovencev še imamo pri nas!

S Slatine. (Izločitev letovišča od sedanje občine.) Zadnje dni nas zanima samo vprašanje, kaj bo s Slatino, bode se li posrečilo našim liberalcem iztrgati najlepši kos naše občine in ustanoviti novo občino? Dasi ravno predlanskem svetli cesar niso potrdili izločitve našega letovišča in ustanovitve nove občine, so liberalci koncem zadnjega leta zopet vložili prošnjo na deželni odbor, da se vendar enkrat ustrezne njihovi želji. Deželni odbor je poslal prošnjo s podpisi in razlogi zaželenje ločitve občinskemu odboru, da o tem izreče svoje mnenje. Občinski odbor je z dvotretjinsko večino zavrnil zahteve slatinskih liberalcev in svoje povsem stvarne razloge zoper ločitev poslal nazaj deželnemu odboru, proseč, da se naj dež. odbor po okrajnem glavarstvu prepriča o jalovosti in neresničnosti razlogov, ki se nahajajo v prošnji za izločitev letovišča. Pa kakor sodi, se deželni odbor ni oziral na ta povsem umestni predlog slatinske občine, ter je poslal mesto okr. glavarstvu prošnjo za ločitev z našim ugovorom vred okrajnemu zastopu v pretres. No, da se bo ta izrekel za ločitev, smo bili prepričani, pa tudi deželni odbor si je bil tega svest. Kajti v okrajnem zastopu ima do dandanes večino liberalno, iz Slatinčanov in Rogačanov obstoječa klika, med temi tudi pet odbornikov, kateri so prošnjo podpisali. Dasi ravno so rogaški g. dekan stvarno in jasno dokazali, da je ta izločitev vsled § 3. obč. zakona nepostavna, da bi se z njo delala velika krivica celi slatinski okolici, posebno revežem, za katere se ne bi moglo več tako skrbeti, se je vendar okrajni zastop s 13 glasovi proti 11 glasom izrekel za ločitev. Zoper izločitev Slatine so glasovali odborniki iz kmečke skupine in g. Horvat iz skupine veleposestva. Čast mu! Liberalni gospodje pa so zopet pokazali, da jim je zamrl v srcu zadnji čut usmiljenja in pravičnosti.

Iz Nazarja. (Poštne zadeve.) Nedavno so se čuli glasovi, naj bi se število poštne postaje tudi v gornji Savivjski dolini pomnožilo. Nikakor ne smemo potrebo teh pobijati, ker smo Slovenci v tirjatvah itak še preskromni; kar pa nam dovolijo, višje moči nečemo izvršiti, to nam priča sicer dovoljena, a še sedaj ne otvorena pošta v Solčavi. Pri tirjatvah pa nikakor ne smemo bližnjemu hoditi v škodo. V nekem domačem listu se piše namreč, da poštna postaja v Kokarjih za Dreto je postala nujno potrebna. V koliko je silna, bodo vedele stranke same, a da pa bi bilo ravno v Kokarjih ali Lačjivsi sredotočje denarnih in pisemskih zvez za vse Zadretje, zdi se mi nekoliko predrzna trditev. Ali ni namen tem vrsticam zanikati potrebo pošte v bližini Gorice, ker ne jaz, pa tudi ne dotični list ne moreva novih pošt dovoljevati, pač pa hočem z dokazi pognati tujega kozla iz našepa zelnika. — Kjer je trgovina v živahnem tiru, je tudi poštna bilanca brez dvoma bolj živahna; vsakemu domačinu pa je znana trgovina g. Turnšeka v Nazarjih, da ne prodaja samo soli in pipev po grošu, pač pa, da si celo oddaljene stranke potrebne reči najrajši v Nazarjih oskrbijo. Taka trgovska hiša mora torej tudi pošti dati marsikaj prislužiti. Drugič je v Nazarjih samostan, župnija ter šola. Da pa ne govorim samo splošno, dokazujejo naj številke! Kolikor je piscu dobro znano, dohajajo v Nazarje: 3 dnevni listi, 11 tednikov, 68 mesečnikov; 13 listov po dvakrat, 2 lista po trikrat v mesecu, ne govoreč o mnogih drugih letnih in periodičnih poročilih.

Iz Vojnika. (Nova posojilnica) se je ustanovila v Vojniku, katera nemčurjem kar v možgane stopa. Ker se je potrjenje nekoliko zadrževalo, so se tolažili, češ, saj ne bo dovoljena, ena je bojda za Vojnik dosti. A ko so zagledali napis nad narodno hišo Vrečarjevo, se je prestrašil Zottl in ves nemški Vojnik z njim. Oglasilo se je že tudi dosti vložnikov in dolžnikov.

Upamo, da bo nova posojilnica, kakor mlada lipica, košata postala in potlačila vse pod nogama se plazee hraste. Slovenci, pomnite to: Čim močnejši bode ta naš denarni zavod, tem slabejše bode naše po sili nemštvo! Torej svoji k svojim!

Iz Zagorja v kozjanskem okraju. (Socialna demokracija.) Poznate li, g. urednik, Zagorje? — Skrito je pred svetom, malokdo zna zanj, pa socialni demokrati so ga našli. Neki močitelj, precej debel, je privlekel k nam nekaj onih od dva in pol milijona social-demokratskih oklicev in ljudstvo bega. Ljudje se križajo, kaj neki bo, nova vera, kaj-li? Trosi lazi med ljudstvo, da bo prišel pridigovati neki človek (bojda čevljar iz Celja), da ima od cesarja dovoljenje, da mu ne sme nikdo prepovedati govorjenja itd. Ta debeluh — ljudje mu pravijo, da je apostol nove vere — je vse zažvižgal in prišel na boben, a zdaj je zašel med socialne demokrate in pogubonosne nauke hoče ubogemu kmetu v srce vcepiti — svoj prazni žep pa malo napolniti s socialnim plačilom. Krščansko ljudstvo, drži se sv. vere in svojih dušnih pastirjev!

Iz Slov. goric. (Pozor občinski prebivalci!) Kakor se sliši, ne mislijo nemškutarski občinski predstojniki, ki so tudi nekateri židovski petolizci, prvotne volitve za občino naznaniti, ampak samo naznanila na občinsko desko nabiti. Zato pa rodoljubi, je naša dolžnost, da se v vsaki občini potrudite in vsak teden pogledate na občinsko tablo in to svojim volilem razložite in jih podučite! Saj mislim, že ni občine, kjer bi ne bilo, dveh ali vsaj enega rodoljuba. Kdor pa zataji svoj rod, ni vreden, da je kruh od roda rok!

Iz Velenja. (Krst pri Savici?) O ne, pri štepihu! — Nekak čuden prizor se je dogodil dne 1. febr. pri nekem štepihu. Krščenec bil je naš turški boben. Krstil ga je pa neki mali krojaški učenec. V Šoštanju je že lansko leto grozno pogorel. Mislil je že tačas Slovence v svoj »Mehlsack« spraviti, a zgodilo se mu je, da se je večkrat tako grdo prekučnil, da se je zemlja stresla. Pri štepihu je bilo pa to najlepše, da se pusti naš »Mehlsack« od 14-letnega dečka s celim škafom vode krstiti, da je res turški boben. Gotovo si je mogel hitro zanetiti ogenj z »Südmarkovimi« žveplenicami, katere ima ta vrli sin matere Germanije na prodajo, in si ogreti ohlajeni boben. Sploh je pa ta krst dobro djal njegovemu za »Südmarko« prevroče gorečemu srcu, da se mu malo shladi. — Kmetje! Vam pa kličemo: Pazite, komu svoje groše nosite!

Iz Kozjega. (Državnozborski kandidatje.) »Slovensko pol. društvo«, oziroma shod zaupnih mož narodne stranke v Celju je proglasil kandidate: Za mestno skupino Celje-Brežice g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju; za kmečko skupino Celje-Brežice gosp. Hugon vitez Berks, grajščak na Blagovni pri Celju; za peto kurijo Celje-Ptuj g. Dragotin Hribar, lastnik tiskarne v Celju. Mislili smo, da bode naš deželni poslanec č. g. Žičkar tudi državni poslanec bodisi za kmečke občine, ali pa za peto kurijo. Pa tudi drugega enako sposobnega zastopnika se ne branimo. A nikdar se nismo nadjali, da se nam bo postavil za kandidata g. Hribar! Gospoda, kje pa je oni štajarski ponos? Odkar je prišel Dragotin k nam, ni več prav ljubega miru. Na javnih ljudskih zborih sicer navdušeno zagovarja kat. cerkev in duhovnike, umes pa v svojem listu tu in tam kako zasoli duhovnikom. Gosp. Hribarja naj bi volili, ki hvali in proslavlja novodobno šolo, Hribarja, katerega hvali socialno-demokratski list »Delavec« o priliki izvolitve č. g. Žičkarja, le-tega pa blati in psuje? Hribarja, ki kot urednik »Domovine« se ni nobene resne besede spregovoril zoper socialne demokrate? Ne, in stokrat ne! Hribar ne bo in ne sme zastopati več kot dve tretjini

vernega, katoliškega slovenskega ljudstva na spodnjem Štajarskem. Kaj pa on, rojen Ljubljančan, razume o težnjah kmečkega stanu, posebno Štajarcev, ko je komaj pred nekaterimi leti »privandral« v Celje? Kmečki, posestniki, kdor za Hribarja agituje, ta ni nikoli vaš pravi prijatelj. Ne zabite tega! — Z dr. J. Hrašovcem in vitezom Berksom pa smo v našem okraju vsi zadovoljni; le to bi želeli, da bi se še pred volitvami zglasila pri nas s kakim shodom, sicer je težko agitovati.

Iz kozjanskega okraja (Naš deželni poslanec), č. g. J. Žičkar, prav hvalevredno skrbi za naš okraj, kateri trpi hudo pomanjkanje. Sredi pretečenega meseca januarja je prosil našega vrlega poslanca dopisnik teh vrstic v imenu kozjanske in poljske župnije, naj bi blagovolil izprositi večje podpore po toči poškodovanim. Nemudoma je prosil g. Žičkar c. kr. namestnika. Namestništvo je naročilo c. kr. glavarstvu v Brežicah, da se mora pri razdelitvi podpore posebej ozirati na Kozje in Polje. To se je tudi zgodilo. Pretečeni teden nam je naznanil gosp. poslanec, naj vse občine, če bi utegnile dobiti premalo podpore, napravijo nove prošnje na deželni zbor. Kakor čujemo, se bo v četrtek, dna 18. febr. razdelila podpora vsem po toči poškodovanim posestnikom. Če bi utegnili biti premajhna, naj torej občinski predstojniki storé svojo dolžnost! V obče vlada pri nas velika beda in sila. Skoro od vsake hiše se jih odpravlja nekaj s trebuchom za kruhom. Otroci prihajajo v šolo lačni, izstradani. Veliko jih pride teših in brez kruha v šolo, vrhu tega v slabi obleki, raztrganem obvalu. Beračev in prosjačev je neštevilno. Živina nima nobene cene, klaja zánjo je že pošla, ker je bila prav pičila. Ljudje so morali svinje zgodaj, slabo rejene zaklati, ker ni bilo dovolj reje. Huda nam poje. Zato pa sprejmite, častiti gospod poslanec, kar najprisrčnejšo zahvalo za skrb in ljubezen, katero izkazuje ubogemu, trpečemu ljudstvu!

Iz Petrovč pri Celju. (Zbor; volitev.) V nedeljo, dne 14. febr. je imelo tukaj »slov. kat. delavsko društvo v Žalcu« shod, kateri je bil mnogoštevilno obiskan; prišlo je nad sto volilcev. Ob pol 4. uri otvori g. predsednik Jernej Meh zborovanje, pozdravi navzoče ter dá besedo prvemu govorniku, č. g. M. Osenjaku. Na dnevnem redu je bil poduk o volitvah. Govornik opomni na važnost volitev, razloži način volitev za 4. in 5. skupino ter poudarja složno postopanje pri volitvi. Na to govori o volilnem oklicu socijaldemokratske stranke, katerega je bila po noči na drevje in hišna vrata v mnogem številu nabila; govornik opozarja na njihove neizpeljive nazore ter zavrača njihove krive nauke. Na to nasteva več vzgledov ter kaže, da socijaldemokrati niso prijatelji ne kmetov, ne delavcev, ne sploh ubogega ljudstva in priporoča navzočim, naj se oklenejo slov. katoliške stranke! V lepih besedah se zahvali gosp. Fr. Fridrih govorniku za njegove besede. Na to predlaga tajnik društva volilne može za 4. in 5. skupino, kateri so bili enoglasno sprejeti. Ker se nikdo več ne oglasi, zaključi predsednik zborovanje. Veličasten je bil ta shod slov. kat. delavskega društva; toliko obiskovalcev, volilcev še ni bilo na nobenem shodu. Tudi socijaldemokrati niso izostali; toda poparjeni so odšli. — V ponedeljek pa je bila pri nas volitev volilnih mož za 4. in 5. kurijo. Udeležba je bila velikanska; volilo je 115 volilcev v peti kuriji, a prišlo jih je veliko več, a so morali oditi, ker niso bili vsi upisani in so zamudili reklamacijski čas. Voljeni so v peti skupini zanesljivi slov. kat. možje z 89 glasovi in sicer: Koren Anton, Fridrih Franc, Kuder Karol, Puncer Anton. Socijaldemokrati so ostali s 34 glasovi v manjšini. V 4. skupini so bili enoglasno izvoljeni Vizjak Anton, Fridrih Franc, Planinšek Jurij, Pristovšek Maks in Roter Jakob.

— Ker so socijaldemokrati v 5. skupini, v kateri so gotovo pričakovali zmage, tako veličastno pogoreli, se volitve v 4. skupini niso udeležili.

Od Mure. (Kaj je novega pri nas?) Novega prav za prav nič ni, ampak je vedno stara pesem, namreč boj proti Slovincem; samo orožje so si zdaj izmislili novo neutrudljivi naši nasprotniki. Pred 7 leti jim je zloglasni nemški »šulverein« ustanovil novo šolo. Zakaj? Ne vem. Kajti ravno tisti gospodje, ki so si prej najbolj pete brusili za to, da bi dobili »šulvereinsko« šolo, potem svojih otrok niso pošiljali v njo; rajši so jih doma ali sami učili ali pa so poklicali učitelje iz slov. šole, naj bi jih podučevali. Potem se pa naj kdo reče, da so take šole brez pomena ali pa celo nepotrebne, posebno v tako »trdo-nemškem« kraju, kakor je naš nekje tam v Slov. goricah! Kako navdušeni so naši stariši za »šulvereinsko« šolo, nam kaže to, da svoje otroke vendar pošiljajo v slov. šolo, akoravno na »nemški« dobivajo učila, obleko in nekoliko hrane zastonj. Kolikokrat pa se zgodi, da otrok eno leto »sedi« v »nemški« šoli, potem pa pride na slov., da bi se nekaj naučil! In tako se pri nas od leta do leta množi število slov. šol obiskujočih otrok, tako, da nam primanjkuje prostora in bi radi imeli še en razred. To je pa našim Nemcem »trn v peti« in jim dela veliko preglavice. Kaj si tedaj izmislijo modre glave? Nekdo je začel na tihem »nabirati« podpise od starišev, in ti podpisi so prosili pri okr. šol. svetu, naj se jim dá eden nemški razred, ki bo imel pravico javne šole t. j. naj se slov. šoli doda eden nemški razred, dvorazredna »šulvereinska« šola pa naj se opusti! Za to zadnje smo tudi mi, toda ne tako za prvo. Naša slov. šola je res petega razreda potrebna, »kakor slepi pogleda«; pa ta mora biti drugim jednak, tedaj na slov. podlagi. Sicer je pa boljše, da ga nimamo. Kajti, če nam vrinejo enega, bodo marljivi naši nasprotniki kmalu tirjali še drugega, in tako bi se naši dobri slov. šoli sčasoma utegnili goditi ravno taka, kakor »lesici, ki je vzela ježa pod streho«. Vrli sinovi matere Germanije, ki bi radi tudi pri Sv. Ilju postavili en steber za veliki most do Adrije, bi bili seveda na dobrem. Zakaj s tem bi »šulvereinu«, kateremu že itak zmanjkuje sape — po domače denarja — odvzeli težko breme in bi je prevalili na rame slovenskim kmetom in posestnikom, ki naj bi sami sebi kopali grob! Tega pa nikdar ne trpite, slov. rodoljubi! Držite se tudi naprej tiste šole, v katero ste do zdaj pošiljali svojo deco! Tisti pa, ki tako gorijo za nemško šolo, naj si jo sami vzdržujejo; ako pa tega ne morejo, ali pa če nimajo koga podučevati v šoli, pa »naj poberejo svoja kopita« in naj grejo po svetu sreče iskat. Najboljše je, da se vrnejo nazaj v tisto blaženo (!) deželo, od koder so prišli v naše lepe Slov. gorice. Slovenci, mili jezik, katerega ste se učili od ljube matere, privoščite tudi svojim otrokom! Ne mislite, da le tisti na svetu kaj velja, kateri je hodil v »nemško šolo!« Da ste Slovenci in da hočete Slovenci tudi ostati, pokažite zlasti zdaj pri volitvah, ki so nam že pred durmi! Pridite na volišče vsi in volite može, ki so po duhu vrli Slovenci, po veri pa odločni kristijani!

Od Sv. Bolfanka v Slov. gor. (Pogreb.) Minoli četrtek smo tukaj pokopali izgledno krščansko ženo — Uršulo Gomilšakovo, umrlo v 85. letu življenja, kateri enakih se nahaja čedalje manje. Pridno je gospodinjala na kmetiji »Vrbanovi« v Bišu 66 let, in sicer od leta 1849. kot udova, odgojivši sedmero pridnih otrok, in med njimi sina duhovnika-profesorja. Prestala je dosti po raznih boleznih, a vedno je bila potrpana, iskrene pobožnosti in krotkega srca. V njeni hiši je vladal mir, preprirov s sosedi, posli in delavci ni trpela. Ni se jej oglasil ubožec, da bi mu ne delila miloščine, hrane, ali

mu odrekla prenočišče. Kako je bila pri rojakih v časti, dokazal je nje slovesen pogreb, h kateremu se je zbrala velika množina ljudstva, in so došli poleg domačega gosp. župnika še trije sosedni duh. gospodje. V cerkvi so po biljah in sv. maši za mrtve g. župnik Sinko v ganljivem krasnem govoru hvalili pokojnice odlične kreposti in obilne zasluge, ter jo stavili faranom v izgled; mnogi so pretakali solze. — Pokojna Uršula je bila sestra slavnega, pred dvema letoma umrlega rodoljuba dr. Jos. Muršeca, rojena v znani »Živkovi« hiši. Naj v miru počiva!

Iz Šmartina pri Šaleku. (Župnijska knjižnica; napredek.) Branje dobrih knjig in časopisov med ljudstvom dandanes najbolj pospešuje potrebno znanje in versko ter narodno zavest. V ta namen dobro služijo bralna društva, pa tudi župnijske knjižnice, kjer obstoje. Taka župnijska knjižnica se je dne 10. januarja otvorila v Šmartinu pri Šaleku. Za vse dobro vneti č. gosp. župnik Cizej so v lepem slavnostnem govoru razložili vzvišeni namen, potrebo in veliki pomen nove knjižnice, g. kaplan pa so podali vodila, katerih se bo treba držati vsakemu, ki se knjižnici pridruži. Na to se je takoj oglasilo 54 župljanov za knjižnico, iz katere se jim je že prvi dan izposodilo čez 60 knjig. Ker pa tudi knjižnici treba denarja, da se more vzdrževati, so navzoči takoj zložili precejšnjo svoto. Veliko je bilo veselje med župljani nad ustanovitvijo te knjižnice, kar priča, da tukajšnje ljudstvo rado bere. Največ so pomagali knjižnici č. gosp. župnik, ki so ji darovali vse svoje porabne knjige; vrli kmet Jožef Jan, p. d. Zabukovnik ji je daroval 40 knjig, družba sv. Mohorja pa 20 knjig. Bodi tu izrečena vsem prisrčna zahvala za njih lepo podporo; upamo, da se je spomnijo tudi premožnejši domačini! Odslej se vsako nedeljo po večernicah izposojujejo knjige in število marljivih bralcev se vedno množi. — Da pri nas res napredujemo, je sijajen dokaz tudi ta, da se je ob novem letu oglasilo 19 novih naročnikov »Slov. Gosp.«, tako, da sedaj ta vrli list prihaja v 25 iztisih v našo župnijo buditi in navduševati Slovencev. Tudi 10 »Glasnikov« zahaja z novim letom v našo po soc. demokratih že nekoliko okuženo Šaleško dolino. Kar se je tu zgodilo, se zgodi in stori lahko tudi drugod. Slava zato vrlim narodnim Šmartinčanom!

Iz Svetinj pri Ormožu. (Il. Občni zbor) vojaško-veteranskega podpornega društva je zboroval dne 17. jan. po rani službi božji v šolskih prostorih. Prvi začetnik našega društva, g. L. Janžek, je pozdravil radostno mlado društvo in je izrazil svoje veselje, da se je društvo v kratkem času svojega obstanka krepko razvilo. — Gosp. načelnik je otvoril zborovanje s pomenljivimi besedami, da naj se v vsakej priložnosti hvaležno spominjamo božjih dobrot in našega svetlega vladarja, pod katerega varstvom smo se tudi danes zbrali k zborovanju. Temu smo se odzdravili vsi s trikratnim živio-klicem. — Zapisnikar je poročal o dosedanjem delovanju, razkladal društvene razmere, in posebno priporočal zvestobo in udanost posameznikov iz nekdanje vojaščine, da naj to v vsakej priložnosti skazujejo tudi svojemu blagohotnemu društvu. S posebnim ozirom na novopristopne ude razjasnil se je pomen in posel načelnštva, oziroma društvenega odbora. — Gosp. denarničar je poročal o gmotnem stanju preteklih 2 mesecev ter dokazal, da se je poleg najpotrebnejših začetnih društvenih potreb, ki iznašajo 46 gold. izdatkov, odločila še gotovina v ostanku 26 gld. poobrestiti v hranilnici. — V dopolnitev odbora izvoljena sta gg. J. Pučko in Ant. Magdič, pregledovalcem računov pa gg. Z. Vršič, Jur. Vaupotič in J. Pučko. Prečitanje društvenih pravil je g. načelnik natančno razjasnil in je s tem blagohotni namen našega društva tako živo naslikal, da smo se ga s tem večjo

vnemo vsi oklenili. Zadnja točka dnevnega reda »želje in nasveti« rešila se je s tem, da so posamezniki izrekli željo oziroma svetovali, da naj se med društveniki nabirajo prostovoljni darovi za nakup društvene zastave, ki se bode skrajno do praznika presv. Rešnjega Telesa preskrbela, in pri tej priložnosti je g. major L. Janžek daroval lep dar, za katerega izrekamo prisrčno zahvalo. Jako dobro došla bi nam v ta namen pač vsaka še tako skromna pomoč vseh blagodušnih dobrotnikov, da bi nam tako pomagali to prevažno podjetje postaviti na noge. Rednih udov pristopilo je do sedaj 81, podpornih oziroma častnih pa 20, tedaj vseh 101.

Iz Makol. (Šolstvo.) Dne 24. prosinca je bila tukaj volitev krajnega šolskega sveta in nja načelnika. Načelnikom je bil zopet izvoljen naš župnik, deželni poslanec in duh. svetovalec vlč. gospod Mihael Lendovšek, namestnikom pa nadučitelj gospod Jože Svetlin. Pri seji je namestnik poudarjal mnoge zasluge, katere si je pridobil gospod Lendovšek za našo šolo. Vedno je pripravljen podpirati uboge šolarje. Nekaterim je že pomagal v srednje šole in mu bodo ti gotovo zelo hvaležni. Tudi kot načelnik makolske posojilnice je izposloval, da se je dovolila vsako leto lepa svota za nakup šolskih knjig ubogim šolarjem in šolske knjižnice. Lani na primer je naša posojilnica darovala v ta namen 25 gld. Gospod načelnik je tudi gojil načrt o ustanovitvi šolarske kuhinje, ki bi bila pravi blagoslov božji, le žal, da so našle njegove prošnje premalo odmeva in — nič podpore. Sam pa v sled svoje radodarnosti ni v takem blagostanju, da bi zamogel to-le na svojo roko storiti. Uvidevši, kako prenapolnjeni so naši štirje razredi, potegoval se je gospod župnik za ustanovo nove dekliske dvorazrednice in gotovo bi jo že bil dosegel, ko bi se mu ne smilili ubogi davkoplačevalci, za katere kot načelnik krajnega šolskega sveta vsako leto posoja za šolske račune iz svojega žepa.

Od Sv. Petra na Medvedovem selu. (Duhovno veselje.) Ko se obhajajo po drugodi posvetne veselice, smo mi obhajali še lepšo, duhovno veselico, namreč sv. misijon od dne 29. prosinca, do dne 7. svečana. Ker ima naše ljudstvo še precej zdravo jedro krščanskega duha in srca, je naravno, da je bila cerkev vedno napolnjena. Sreča je le, da so se pridige razvrstile po stanovih, kar je tudi z ozirom na dušni prid vernikov posebno dobro. Čast. gg. misijonarji so se pa tudi zares neumorno trudili na leci, kakor tudi v spovednici ter so z gorečimi in srčnimi govori tudi marsikaterega zastaranega grešnika predramili iz smrtnega, dušnega spanja. Vsa fara se čuti sedaj neizmerno srečno in je polna hvale čč. gg. misijonarjem, ki tako požrtvovalno delajo za čast božjo, za zveličanje duš, pa tudi za častni blagor našega naroda, svareč ga pred raznimi napakami, kakor n. pr. pred pogubnim žganjepitjem. Tudi ti, »Slov. Gospodar«, si jih lahko vesel, ker tebi so dali očitno lepo spričevalo, in so te v branje v prvi vrsti priporočali, kar gotovo ne bo ostalo brez sadu. Hvalo pa smo dolžni tudi vsem onim čč. gg. sosednim duhovnom, ki so prihiteli na pomoč, posebno pa še vlč. g. dekanu Tombahu. S težkim srcem smo se zadnji ponedeljek ločili od gg. misijonarjev, milo nam je v srce donelo spremljajoče jih petje zvonov, a kličemo jim: »Na zopetno skorajšnje svidenje!«

Iz gornje Savinjske doline. (Neljub kandidat.) Za glavo smo se prijeli, slišavši, da g. Dragotin Hribar kandiduje za peto skupino v državni zbor. Bog nam bodi priča, da ne bomo kamenja metali za temi, ki so zanj glasovali, pač pa moramo pod lupo staviti g. kandidata. Kedo je ta Hribar? Rojen Ljubljčan, torej meščan, ki kmečke potrebe malo pozna. Bil je faktor v »Narodni Tiskarni« v Ljubljani; služba dostojna. Tu je že nastopil na političnem polju v dvomljivi pri-

kazni glede katoliško-političnega društva; udje tega društva povedali so mu predlanskim ob posvetovanju »Leonove družke« v Celju javno svojo nezaupnost, ker so ga dobro poznali. G. Hribar temu ni oporekal, češ, časi se spreminjajo. A Hribar je v Celju ves drug mož; res? »Domovina« je njegovo glasilo; je pa tudi katoliško glasilo? Ne. Nismo Štajerci tako zabiti, da ne bi vedeli, kako sarkastično, porogljivo je pisala o I. katoliškem shodu; kako ustudno govorila o lanskem shodu v Ljubljani v čast presv. Rešnjemu Telesu; takrat so naši duhovniki neopravičeno še prizanašali. Ko je lani binkoštni torek štajarsko učiteljstvo v Gradcu zborovalo in na shodu odobravalo govor socijalnega demokrata Resela, kateremu je cerkev le še stara babel, je ista »Domovina« hvalila zahteve učiteljstva, torej tudi govor Reselnov? In tega shoda se je g. Hribar udeležil. Kaka pa je tiskarna njegova? Tiska tudi za župne urade. Ali je pa tudi pamflet dr. Slanca zoper slov. duhovščino bil tiskan za župne urade? Je-li nekdanja strupena »Vesna« bila namenjena župnim uradom? Naj se ne očita, da se gre za osebo Hribarja, res le za osebo, ker le, kar oseba dela in kakor piše, tako se javno sodi. Mi volivci imamo pravico, javno soditi delovanje kandidata; smemo pa tudi zahtevati, da bode on celi mož, mož katoliško-naroden, nesebičen značaj!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar pojdejo prih. ponedeljek v Št. Martin na južnem Francoskem, kjer ostanejo tri tedne — Oni dan je bil pri svetlem cesarju admiral Sterneck; proti Kreti namreč odrineta dve vojni ladji in tri torpedovke. — V ponedeljek je štiri tisoč Dunajčan v dvorani »Musikvereinssal« zahtevalo krščanske šole. — Dr. Lueger je popolnoma zdrav ter govori vsak dan na več shodih. Krščanskim socijalistom hudo nasprotujejo liberalci, Schönererjanci in socijal-demokratje z mladim učiteljstvom.

Češko. Poslanec Schlesinger je v deželni zboru v imenu Nemcev terjal narodne kurije, da se ločijo poslanci na nemške in češke poslance, kadar je glasovati za to ali ono narodno zahtevo. Prav dobro, toda take kurije se naj uvedejo tudi povsod ondi, kjer so Slovani v manjšini!

Štajarsko. V Gradcu vsak večer prirejajo socijalni demokratje shode, kjer zlasti udrihajo po duhovščini in vojaštvu. Ta dva stanova sta tem rogoviležem najbolj na potu. Tudi po drugih krajih naše dežele so kaj delavni in predrzni. Slovenci, varujte se teh lažnivih prerokov!

Koroško. V Celovcu se ustanovi podružnica dunajskega katol. šolskega društva. — Prih. nedeljo priredi katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence shoda v Libeličah in Ličji vasi. — Predlog, da se uvedejo usmiljenke v deželni bolnišnici, je deželni zbor izročil finančnemu odseku.

Kranjsko. V Horjulu so ustanovili kmetijsko za-drugo, h katerej je že nad 130 udov pristopilo. — Katoliška stranka kandiduje v V. kuriji dr. J. Kreka, na Gorenjskem J. Pogačnika, na Notranjskem dr. Žitnika, v ljubljanski okolici dr. Šustersiča, v kočevsko-trebanjskem okraju Fr. Povšeta in na Dolenjskem V. Pfeiferja.

Primorsko. V Trstu kandidujejo Slovenci za V. kurijo dosedanega državnega poslanca J. Nabergoja. — Te dni se vršijo v Trstu volitve v občinski zastop, ki je ob enem deželni zbor. Slovenci so napeli vse sile, da s svojimi kandidati zmagajo.

Dalmatinsko. Vseh šest laških deželnih poslancev je odložilo mandate, ker so Hrvatje zavrgli njihov predlog, naj se v Spletu ustanovi laška šola. — Naučni minister baron Gautsch pride na spomlad v Dalmacijo, da si ogleda rimske spomenike, posebno okoli Spleta.

Vnanje države.

Rim. Dosedanji ruski poslanik pri sv. stolici, grof Izvolski, je premeščen v Beligrad, v Rim pa pride na njegovo mesto Čarnikov, dozda diplomatichen agent na Bolgarskem.

Italijansko. Zbirajo se prostovoljci, da gredo na pomoč Grkom na Kreti. V Milanu pa je velika množica naredila podoknico grškemu konzulu. No, Lah! so res izvrstni komedijantje.

Francosko. Poslanska zbornica je z ogromno večino glasov vsprejela proračun. — Poslancem se je razdelila takozvana rumena knjiga, spisi vnanjega ministertva. Iz te knjige se razvidi, koliko se je vnanji minister trudil, da se naredi red na Turškem.

Nemško. Oni dan je bil v Berolinu avstrijski nadvojvoda Oton. — Cesar Viljem je izrekel željo, naj se vojno brodovje zopet pomnoži. — Na Saksonskem imajo dopolnilne volitve v deželni zbor po novi postavi, po trirazrednem volilnem sistemu.

Rusko. Vsi poljski trgovci so sklenili, blaga nič več naročevati v Nemčiji, ker se ondi Poljaki tako neusmiljeno zatirajo, ampak pri avstrijskih trgovcih. Kdor nas zatira, ta ni vreden naših novcev!

Turško. Sultan je v veliki zadregi, ne samo da mu Mladoturki strežejo po življenju, pripravlja se ustaja v Macedoniji, na Kreti pa je vse v neredu in puntu. Oni dan so vojaki evropskih velesil, tudi avstrijski, zasedli glavno mesto Krete, Kanejo. Velesile hočejo namreč zabraniti vojsko med Turčijo in Grško.

Grško. Princ Jurij je z vojnim brodovjem že pri Kreti; več grških batalijonov je že stopilo na suho ter se zedinilo s krečanskimi ustaši. Grški vojaški poveljnik Vassos pa je že proglasil Kreto za grški otok.

Za poduk in kratek čas.

V podzemeljskem Rimu.

(Piše Fr. Kovačič.)

(Konec.)

Junaška devica sv. Neža ima dandanes v Rimu dve krasni cerkvi. Jedna stoji na trgu, ki se imenuje »Piazza Navona«, na tistem mestu, kjer je stala nesramna hiša. V celi osmini praznika sv. Neže najdeš tukaj verne molilce, stare in mlade, duhovne in posvetne, siromake in gospodo. — Kjer je sedaj trg, je bilo nekdanj dirkališče. Tukaj je gorela grmada, na katero so postavili sv. Nežo.

Druga cerkev pa stoji zupaj Rima, kake pol ure proti severovzhodu, na nomentanski cesti. Že v najstarejših časih krščanstva so bile tukaj katakombe; stariši Nežini so imeli tukaj tudi svoje posestvo in zato so tukaj pokopali svojo hčerko.

Hči cesarja Konstantina Vel., Konstancija, je dala tukaj sezidati cerkev, ki še dandanašnji stoji. Leži globoko v zemlji, 47 stopnic vodi navzdol v cerkev. Ostanki sv. Neže so shranjeni v velikem oltarju. Množina ljudij hiti na njen praznik v to cerkev. V obče verni Rimljani jako častijo sv. Nežo, to je prav njihova domača svetnica, ker je bila Rimljanka. — Najbolj zanima ljudi poseben obred, ki se tukaj vrši.